

Sygn. akt III CSK 258/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku D. W.
przy uczestnictwie J. W.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 16 listopada 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

2) przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w K.) na rzecz r.pr. M. K. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestnika postępowania J. W. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 listopada 2017 r. należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Postanowieniem wstępnym z dnia 24 marca 2017 r., Sąd Rejonowy ustalił, że lokal mieszkalny położony w K. przy ulicy B. nr [...] wchodzi w skład majątku wspólnego D. W. i J. W.. Zaskarżonym postanowieniem Sąd drugiej instancji oddalił apelację uczestnika od tego orzeczenia.

We wniesionej skardze uczestnik przytoczył przyczyny kasacyjne przewidziane w art. 398³ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Przedstawione w skardze zagadnienie prawne dotyczy tego, czy w świetle art. 33 pkt 1 i 3 k.r.o. w brzmieniu obowiązującym do dnia 19 stycznia 2015 r. (jak należy rozumieć chodzi tu o 2005 r.) warunkiem zastosowania surogacji był udział w czynności prawnej skutkującej surogacją tylko jednego z małżonków.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i jurysprudencji oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym ze względu na treść i przedmiot, podstawę faktyczną i prawną orzeczenia oraz treść przytoczonych podstaw kasacyjnych. Skarżący powinien sformułować zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ.). oraz zamieścić we wniosku pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, a ponadto wykazujący zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia oraz wadliwość rozwiązania postawionego problemu prawnego przez Sąd drugiej instancji.

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd Okręgowy, dzieląc ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji podniósł, że oboje małżonkowie kupili przedmiotowy lokal mieszkalny umową notarialną z dnia 30 września 1997 r., w czasie trwania między nimi ustroju wspólności ustawowej, a zatem, zgodnie z ówczesnym art. 32 § 1 k.r.o., wszedł on do ich majątku wspólnego. Sąd wskazał dalej, że rozstrzygnięcie aktualnego sporu między stronami dotyczącego pochodzenia środków pieniężnych na sfinansowanie ceny zakupu (czy pieniądze pochodziły z majątku odrębnego skarżącego, a mianowicie z pieniędzy zgromadzonych przez niego na książeczce mieszkaniowej przez zawarciem małżeństwa czy z majątku dorobkowego małżonków, co wynikałoby z oświadczenia obojga kupujących małżonków zawartego w punkcie V umowy notarialnej) nie ma znaczenia dla zakwalifikowania nabytego w ten sposób mieszkania jako składnika majątku wspólnego. Kwestia ta dotyczy bowiem ewentualnego rozliczenia między stronami nakładów z majątku odrębnego uczestnika na majątek wspólny, co będzie zależało od wyniku

oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów na te okoliczności i poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych.

Wobec takich motywów rozstrzygnięcia nie zachodzi pierwsza przyczyna kasacyjna, wskazana przez skarżącego we wniosku. Dotyczy ona wykładni przepisów art. 33 pkt 1 i 3 k.r.o, które nie znajdują w niniejszej sprawie zastosowania i nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej ze względu na podstawę faktyczną postanowienia Sądu drugiej instancji. Jest oczywiste, że skoro z umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego wynika, że nabywcami mieszkania byli oboje małżonkowie W., to nie mogło ono wejść na podstawie tej czynności prawnej do majątku odrębnego uczestnika w drodze surogacji. Problem zakwalifikowania przynależności składnika majątkowego pojawia się wtedy, gdy stroną czynności prawnej przysparzającej jest tylko jedno z małżonków pozostających w ustroju ustawowej wspólności małżeńskiej. Wtedy bowiem powstaje zagadnienie, czy nabyty składnik wszedł do majątku wspólnego czy odrębnego małżonka - nabywcy.

Oparcie wniosku na przyczynie kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 punkt 4 k.p.c., jak to uczynił uczestnik postępowania, wymaga wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia skonkretyzowanych przez skarżącego przepisów prawa materialnego lub procesowego, które ma charakter rażący, jest widoczne na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez potrzeby głębszej analizy łączącego strony stosunku prawnego oraz adekwatnych do niego norm prawa materialnego, które to naruszenie doprowadziło do wydania orzeczenia w oczywisty sposób wadliwego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej, skarżący argumentował, że skarga jest oczywiście uzasadniona, cyt. „ponieważ wykładnia przepisów art. 33 pkt 1 i 3 k.r.o, w brzmieniu obowiązującym do dnia 19 stycznia 2015 r., (powinno być 2005 r.) jest oczywiście niewłaściwa, została dokonana *contra legem*, bez żadnego uzasadnienia natury celowościowej czy systemowej oraz wbrew ustalonemu w orzecznictwie brzmieniu tego przepisu”. Skarżący nie wykazał jednak widocznej *prima vista* wadliwości zaskarżonego orzeczenia, a przytoczone przez niego przyczyny kasacyjne są niespójne i wzajemnie się wykluczają. Oczywiście skarga kasacyjnej ma miejsce w razie sprzeczności

zaskarżonego orzeczenia z powszechnie akceptowaną, utrwaloną i nie budzącą wątpliwości wykładnią prawa. Przesłanka pierwsza opiera się natomiast na wykazaniu przez stronę, że takiej wykładni nie ma, co więcej zachodzi potrzeba merytorycznej wypowiedzi Sądu Najwyższego w celu rozwiania nasuwających się poważnych wątpliwości prawnych.

W tej sytuacji orzeczono, jak w sentencji.